

فعالیت های درس ۱۱

۱- با مطالعه درس و راهنمایی دبیر خود، دلایل و عوامل مهم نابسامانی اوضاع اجتماعی و اقتصادی ایران در دوران افشاریه را بررسی و تحلیل کنید.

از عوامل مهم نابسامانی می توان به نبرد با دشمنان خارجی و همچنین سرکوب شورش های داخلی، که باعث شده بود آنها وقتی برای عمران و آبادی نداشته باشند و عدم اطمینان نادرشاه به اطرافیان و سرداران نظامی خود و بی توجهی به معیشت مردم اشاره کرد.

۲- شیوه به قدرت رسیدن سلسله های افشاریه، زندیه و قاجاریه چه شباهتی به هم دارد؟

هر سه در شرایطی به قدرت دست یافتند که اوضاع کشور دچار آشفتگی و نابسامانی بود و شورش های متعددی در سراسر ایران بوقوع می پیوست. هجوم کشورهای همسایه بخصوص روسیه و عثمانی و کشورهای اروپایی که با انقلاب صنعتی به دنبال بازار مصرف و مواد اولیه بودند. و در آخر هر سه سلسله از قبایل بزرگ ایران بودند که با تکیه بر نیروی قبایل خود جهت سرکوب مخالفان به قدرت رسیدند.

۳- به نظر شما، آقا محمدخان در انتخاب تهران به عنوان پایتخت به چه نکته هایی توجه داشته است؟

تهران در مرکز کشور و رو به شمال قرار داشت و مانند اصفهان و شیراز زیاد در مرکز ایران نبود چون در چند قرن اخیر اکثر حملات به ایران از سمت شمال غرب و شرق بود و اکثر حکومت ها از دفاع جا مانده بودند. ولی انتخاب تهران باعث می شد تا به مرزهای شمالی دسترسی داشته باشد. و دیگر اینکه چون ایران دارای مذهب شیعه بود و عثمانی ها سنی در صورت حمله تبریز و قزوین پایتخت های قابل اطمینانی نبودند. همچنین ممکن بود روسها از اوضاع نابسامان ایران سوء استفاده کرده و با تحریک مناطق شمالی آنها را وادار به متصل شدن به روسیه کنند. آقا محمد خان به این نتیجه رسید که پایتخت در نزدیک مرز شمالی باشد اما با حصار طبیعی یعنی کوه های البرز که دسترسی به آن دشوار باشد. و همچنین تهران نزدیک ری بود که قبلا پایتخت سلسله آل بویه بود و از نظر آب و هوایی دارای چهار فصل، خاک حاصلخیز و باغ های سرسبز هست.

۴- درباره چگونگی تأثیر انقلاب صنعتی بر افزایش قدرت نظامی و سیاسی کشورهای اروپایی و ضعف و فقر برخی کشورهای دیگر، در کلاس بحث و گفت و گو کنید.

با انقلاب صنعتی بسیاری از کارگاه ها به کارخانه های بزرگ تبدیل شدند و تولیدات آنها زیاد گردید، اروپائیان برای تولید احتیاج به مواد اولیه داشتند که کشورهای اروپایی فاقد این منابع بودند پس مجبور بودند از کشورهای دیگر تأمین کنند. پس از افزایش تولید آنها احتیاج به بازار مصرف داشتند چون بازارهای کشور خودشان اشباع شده بودند در نتیجه باید به دنبال بازارهای جدیدی می بودند. افزایش تولید و افزایش فروش باعث شد این کشورها سود زیادی کنند و سود زیاد موجب افزایش قدرت نظامی و سیاسی گردید.

۵- هدف دولت انگلستان از جدا کردن افغانستان و بخش شرقی سیستان و بلوچستان از ایران چه بود؟

چون کشور هندوستان مهمترین مستعمره انگلستان بود، آنها سعی می کردند این مستعمره را دور از دسترس رقبا نگهداری کنند و جلوی حمله ایران به این مستعمره را بگیرند و دیگر اینکه کشورهای رقیب را نگذارند از طریق خاک ایران به هندوستان لشکر کشی کند.

۶- کاربرگه شماره (۹) را انجام دهید.

پاسخ بر عهده دانش آموز